Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

110

Vragen van het lid **Kostic** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over *het feit dat het in Nederland toegestaan is om katten dood te schieten* (ingezonden 14 augustus 2026).

Antwoord van Minister **Van Essen** (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur), mede namens de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (ontvangen 25 september 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026–2027, nr. 2797.

Vraag 1
Heeft u het bericht gelezen dat dierenorganisaties samen een petitie zijn gestart «Stop het doodschieten van katten»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Kunt u bevestigen dat het in Friesland, als enige provincie in Nederland, al jaren aan jagers is toegestaan om (zwerf)katten af te schieten en dat dit nu ook in Overijssel wordt overwogen?

Antwoord 2
Ja. Zwerfkatten zijn niet beschermd onder de Omgevingswet. Provincies zijn bevoegd een opdracht te verlenen voor afschot van verwilderde dieren, waaronder zwerfkatten. Friesland staat dit jagers toe ter voorkoming van schade aan flora en fauna.
De provincie Overijssel werkt momenteel aan een aanpak om de leefgebieden van weide- en akkervogels te beschermen en te versterken. Daartoe onderzoekt Overijssel een breed pakket aan mogelijke maatregelen, waarvan beheer van zwerfkatten er één is. Over de uiteindelijke invulling zijn nog geen definitieve besluiten genomen.

Vraag 3
Kunt u aangeven hoeveel (zwerf)katten de laatste vijf jaar in Friesland zijn doodgeschoten, uitgesplitst naar jaar en hoeveel geld daaraan is besteed?

[1] Dierenrecht, 10 augustus 2026, «Stop het doodschieten van katten» (https://www.dierenrecht.nl/campagnes/stop-doodschieten-katten/)

ah-tk-20262027-110
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Antwoord 3
Navraag bij de provincie Friesland leert mij dat in Friesland in de periode van 2021 tot 2026 in totaal 1222 katten zijn afgeschoten. Hieronder is een overzicht van de aantallen per jaar.

Jaar	Aantal geschoten verwilderde katten
2021	252
2022	257
2023	328
2024	225
2025	160
Totaal	**1.222**

De kosten in dit verband (van o.a. beheer, materiaal, brandstof, munitie) komen voor rekening van de uitvoerende faunabeheerders. Daarvan zijn mij geen cijfers bekend.

Vraag 4
Klopt het dat de bescherming van weidevogels de reden is die zowel Friesland als Overijssel aanvoeren om het afschieten van (zwerf)katten toe te staan, respectievelijk te overwegen?

Antwoord 4
Bescherming van grondbroeders, waaronder weide- en akkervogels is in Friesland de belangrijkste reden waarom afschot van zwerfkatten is toegestaan en waarom in Overijssel wordt overwogen dit onderdeel te laten zijn van een breder pakket maatregelen. Zwerfkatten kunnen een aanzienlijke negatieve invloed hebben op biodiversiteit.

Vraag 5
Kunt u bevestigen dat ondanks het feit dat katten in Friesland al jaren worden afgeschoten, de stand van de weidevogels zorgwekkend slecht is in Friesland?

Antwoord 5
De aantallen weidevogels nemen in Friesland, evenals in andere provincies, inderdaad al langere tijd af.

Vraag 6
Onderschrijft u de analyse van onder meer de Vogelbescherming dat predatie niet de belangrijkste oorzaak is van de achteruitgang van weidevogels, maar dat het verdwijnen van geschikt leefgebied door onder andere het steeds intensievere gebruik van landbouwgrond dat wel is?[2] Zo nee, waarom niet en op welke wetenschappelijk consensus baseert u uw mening?

Antwoord 6
De achteruitgang van weidevogels kent verschillende oorzaken, waaronder het verlies en de verslechtering van geschikt leefgebied, voedselgebrek en predatiedruk. In verband met de inbreukprocedure vanuit de Europese Commissie heeft Nederland daarom meerdere maatregelen aangekondigd, gericht op deze verschillende oorzaken. Deze zijn verder uitgewerkt in een afsprakenkader tussen het Rijk en de provincies.

Vraag 7
Kunt u bevestigen dat uit onderzoek in opdracht van uw eigen ministerie uit 2023 blijkt dat het doden en afschieten van buiten lopende katten een «discutabel» effect heeft op het dierenwelzijn?[3]

[2] Vogelbescherming, «Standpunt Predatie weidevogels» (https://www.vogelbescherming.nl/over-ons/standpunten/standpunt-predatie-weidevogels)
[3] Open Overheid, 15 januari 2023, «Loslopende katten» (https://open.overheid.nl/details/ronl-d67a352af17431873c4c5b6880a920ca4466794d)

Antwoord 7
Nee, dat is niet wat uit onderzoek blijkt. Het door u aangehaalde document betreft een gezamenlijke verkenning van de problematiek en oplossingsrichtingen rondom loslopende huiskatten en zwerfkatten. In dat document is aangegeven dat een aantal maatschappelijke organisaties het afschot van loslopende katten discutabel vindt, omdat deze katten mogelijk herplaatst kunnen worden.

Vraag 8
Erkent u dat het afschieten van katten ernstig dierenleed kan veroorzaken, bijvoorbeeld doordat dieren worden geschoten en niet (direct) sterven, maar gewond wegvluchten? Wordt hierop toezicht gehouden en zo ja, hoe precies in praktijk en met welke frequentie en capaciteit?

Antwoord 8
Eenieder is verplicht onnodig lijden te voorkomen. Hierop wordt toegezien door handhavers van de politie en bijzondere opsporingsambtenaren.

Vraag 9
Bent u bekend met het TNRC-project dat de afgelopen jaren in Utrecht heeft gelopen, waarbij is vastgesteld dat 86 procent van de gevangen (zwerf)katten een voor het dier verantwoordelijke verzorger bleek te hebben?[4]

Antwoord 9
Ja.

Vraag 10
Deelt u de zorg dat bij het toestaan van afschot van katten de kans groot is dat katten die een verzorger hebben ook worden gedood?

Antwoord 10
Huiskatten en zwerfkatten zijn dieren van dezelfde soort. Jagers zullen daarom de nodige zorgvuldigheid moeten betrachten om zeker te zijn dat ze met een zwerfkat te maken hebben, maar het valt nooit helemaal uit te sluiten dat een kat ten onrechte voor een zwerfkat wordt aangezien. Er zijn mij echter geen concrete gevallen bekend van katten die op die manier per ongeluk zijn gedood.

Vraag 11
Hoe kan een jager op afstand met honderd procent zekerheid vaststellen of een kat een verwilderde kat zonder verzorger betreft, dan wel een (verdwaalde) huis- of boerderijkat die wél een eigenaar heeft?

Antwoord 11
Van jagers wordt verwacht daarbij de uiterste zorgvuldigheid in acht te nemen. Een jager kijkt daarbij vooral naar het gedrag van de kat. Zwerfkatten zijn aanzienlijk schuwer dan katten die verzorgd worden. Het valt echter nooit met 100% zekerheid uit te sluiten dat een kat die verwilderd gedrag vertoont, toch een eigenaar blijkt te hebben.

Vraag 12
Kunt u zich voorstellen dat het voor de verzorger van een kat hartverscheurend is als blijkt dat diens kat is doodgeschoten door een jager, die de kat voor een zwerfkat aanzag?

Antwoord 12
Ja, van een jager wordt te allen tijde verwacht zo'n situatie te voorkomen.

---

[4] Provincie Utrecht, «Evaluatie project Utrecht met de totaalcijfers» (https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Documenten/5-Eindrapportage-TNRC-totaalcijfers-maart-2025.pdf)

Vraag 13
Vindt u het uit te leggen aan verzorgers van katten dat het in Nederland toegestaan is om katten af te schieten? Zo ja, hoe zou u dit uitleggen aan een kind dat zich thuis zorgen maakt wanneer diens kat in het buitengebied rondwandelt?

antwoord13
Overgaan tot het afschieten van zwerfkatten is geen lichtzinnig besluit, maar kan in sommige situaties wel noodzakelijk zijn. Ik wil daarbij benadrukken dat het hier verwilderde dieren betreft, die niet (meer) gewend zijn aan de omgang met mensen. Wanneer een kat goed wordt verzorgd, hoeft de eigenaar zich geen zorgen te maken dat de kat voor een zwerfkat wordt aangezien.
Ik vind het bovendien belangrijk dat mensen er zich van bewust zijn dat katten die los in het buitengebied rondlopen een grote negatieve impact kunnen hebben op de biodiversiteit. Bij een kat die is verwilderd en niet (meer) door mensen wordt gevoed, is die impact nog groter.
Katteneigenaren kunnen voorkomen dat hun kat voor een zwerfkat wordt aangezien door bijvoorbeeld een halsbandje om te doen.

Vraag 14
Deelt u de conclusie uit het meerjarige TNRC-onderzoek in Utrecht, dat deze aanpak effectief is in het terugdringen van het aantal zwerfkatten, zonder dat daarbij dieren hoeven te worden gedood? Zo nee, op welk onderzoek baseert u dat?

Antwoord 14
Het bedoelde project was een driejarig project dat na afloop is geëvalueerd. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat over de hele projectperiode in totaal 1.249 katten zijn gevangen. Daarvan hadden er 881 een eigenaar naar wie ze zijn teruggebracht (dit waren tamme of schuurkatten). De overige katten zijn ergens anders opgevangen. Er is uit dit project niet gebleken dat de TNRC-methode het aantal zwerfkatten effectief terug kan dringen. Uit wetenschappelijk onderzoek komt naar voren dat er veel onduidelijkheid bestaat over de effectiviteit van deze methode in het terugdringen van het aantal zwerfkatten.[5] [6]

Vraag 15
Erkent u dat het afschieten van katten het aantal zwerfkatten niet blijvend terugdringt, onder meer doordat vrijgekomen leefgebied opnieuw wordt bevolkt en dat een gerichte TNRC-aanpak op de langere termijn effectiever is? Zo nee, waarom niet en op welke wetenschappelijk consensus baseert u zich?

Antwoord 15
Provincies zijn bevoegd gezag voor het eventueel toestaan van verschillende maatregelen om populaties zwerfkatten te beheren, dat geldt zowel voor het toestaan van afschot als voor andere maatregelen, of combinaties daarvan. Het is aan hen om de inzet van dergelijke maatregelen te onderbouwen.

Vraag 16
Bent u het eens dat het ongeloofwaardig is om in Nederland toe te staan dat (zwerf)katten worden gedood, terwijl onlangs nog de motie-Kostic (Kamerstuk 28 286, nr. 1417) is aangenomen waarin de regering wordt opgeroepen in gesprek te gaan met de FIFA en Marokko om het doden van straathonden vanwege het wereldkampioenschap voetbal in 2030 te voorkomen? Hoe legt u uit dat we nu in Nederland verder terug dreigen te vallen op het doden van zwerfdieren?

---

[5] Reduction of free-roaming cat population requires high-intensity neutering in spatial contiguity to mitigate compensatory effects | PNAS.
[6] WEC423/UW468: How Effective and Humane Is Trap-Neuter-Release (TNR) for Feral Cats?.

Antwoord 16
Een zwerfhond op straat is wat mij betreft een andere situatie dan een zwerfkat in de natuur; voor mij zijn dit twee verschillende zaken zonder samenhang. Bovendien ben ik mij bewust van de aanzienlijke negatieve invloed die zwerfkatten hebben op biodiversiteit.

Vraag 17
Bent u al begonnen met uitvoering van de aangenomen motie-Den Hollander/Kostic (Kamerstuk 36 800 XIV, nr. 52) om in samenwerking met provincies binnen het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) een pilot te starten van maximaal drie jaar in ten minste één provincie, waarbij het verstrekken van subsidies voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer gericht op weidevogels afhankelijk kan worden gesteld van het aantoonbaar laten castreren van vrij rondlopende katten die worden gehouden op het agrarisch erf waarop de subsidie betrekking heeft? Wat is de status hiervan? Bent u bereid om de provincie Overijssel op deze alternatieve mogelijkheid te wijzen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 17
Ik heb samen met provincies en boeren de mogelijkheden laten verkennen om het verstrekken van subsidies voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer gericht op weidevogels afhankelijk te stellen van het laten castreren van vrij rondlopende katten. Uw kamer zal hierover in een aparte brief worden geïnformeerd.

Vraag 18
Welke concrete wettelijke basis (graag verwijzing naar betreffende wetsartikelen) hebben provincies om over te gaan tot het doden en afschieten van (zwerf)katten?

Antwoord 18
Zoals aangegeven is het beheer van zwerfkatten een verantwoordelijkheid van de provincies. Op grond van artikel 3.67, derde lid van het besluit kwaliteit leefomgeving heeft de provincie de taak tot het bestrijden van verwilderde dieren, wanneer dat nodig is voor de in dat artikel genoemde belangen. Die belangen zijn onder andere de bescherming van wilde flora en fauna en het algemeen belang.
In artikel 11.75 van het Besluit activiteit leefomgeving is bepaald dat het geweer mag worden gebruikt voor het bestrijden van verwilderde dieren, mits daar een opdracht voor is gegeven door de provincies.

Vraag 19
Hebben provincies de verplichting om eerst te kijken naar diervriendelijke opties, zoals de TNRC-methode, voor afname van de zwerfkattenpopulatie? Vindt u dat hier in Overijssel voldoende naar is gekeken? Zo ja, op basis waarvan concludeert u dat?

Antwoord 19
Nee, zwerfkatten zijn niet beschermd onder natuurwetgeving. Wettelijke bepalingen die voorschrijven dat alleen tot afschot mag worden overgegaan wanneer er geen andere bevredigende oplossingen bestaan, zijn op zwerfkatten daarom niet van toepassing. Wel moet, zoals hierboven onder vraag 18 is aangegeven, een wettelijk voorgeschreven noodzaak bestaan tot het bestrijden van de verwilderde dieren. Provincies maken deze afweging.

Vraag 20
Acht u het wenselijk als meer provincies besluiten om toe te staan dat katten worden doodgeschoten? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 20
Het is aan de provincies om hierin een zorgvuldige afweging te maken. Ik vind het belangrijk dat het voeren van actief predatiebeheer in het kader van weidevogelbeheer, alleen wordt toegestaan als onderdeel van een breder pakket aan maatregelen, waaronder inrichting van gebieden. Hierover heb ik met de provincies afspraken gemaakt binnen het afsprakenkader.

Vraag 21
Bent u bereid om met de provincies Friesland en Overijssel in gesprek te gaan over de risico's van afschot voor huiskatten en bij hen erop aan te dringen om voor een diervriendelijke aanpak, zoals TNRC, te kiezen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 21
Nee, zie mijn antwoord op voorgaande vragen.

Vraag 22
Bent u bereid te komen tot een landelijk verbod op het afschieten van katten, zodat deze praktijk in geen enkele provincie meer mogelijk is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 22
Nee, het betreft een provinciale bevoegdheid om af te wegen of, en onder welke omstandigheden, het afschieten van zwerfkatten wordt toegestaan.

Vraag 23
Bent u het eens met wetenschappers dat onder andere het minderen van hoeveelheden pesticidengebruik een veel effectievere manier is om weidevogels te beschermen?[7] Zo nee, welk wetenschappelijk bewijs heeft u hiervoor?

Antwoord 23
In het door u aangehaalde rapport wordt een verband aangetoond tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en aantallen insecten in de uitwerpselen van koeien. Op basis daarvan wordt de hypothese geopperd dat het gebruik van dergelijke middelen bijdraagt aan de achteruitgang van weidevogels. In het rapport wordt geadviseerd dit nader te onderzoeken. Ik ben van mening dat voor het herstel van weidevogelpopulaties een samenhangend pakket van elkaar versterkende maatregelen nodig is. In het afsprakenkader tussen het Rijk en de provincies worden daarom zowel maatregelen opgenomen om tot extensivering te komen, als maatregelen om de predatiedruk te verminderen.

Vraag 24
Bent u bereid dit wetenschappelijke onderzoek te delen met Overijssel en andere provincies in Nederland? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 24
Ja

Vraag 25
Kunt u deze vragen één voor één binnen de vaste termijn beantwoorden?

Antwoord 25
Ja

[7] Buijs, Ragas en Mantingh. 2022. «Presence of Pesticides and Biocides at Dutch Cattle Farms Participating in Bird Protection Programs and Potential Impacts on Entomofauna.» *Science of the Total Environment* 838 (3): 156378. https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2022.156378.